

**Методичне забезпечення самостійного опрацювання
навчального матеріалу студентам.**

**Тема програми: 3.7. Хвороби дрібних тварин.
Інфекційний стоматит.**

Питання для самостійної роботи:

1. Визначення.
2. Поширення та економічні збитки.
3. Епізоотологічні дані.
4. Патогенез хвороби.
5. Клінічні ознаки.
6. Патологоанатомічні зміни.
7. Діагноз та диференціальний діагноз.
8. Лікування.
9. Імунітет та імунізація.
10. Профілактика та заходи боротьби.

Основна література:

Постой В.П. Епізоотологія з мікробіологією. – К.:
Вища освіта, 2006. – С. 513 – 514

Додаткова література:

Каришева А.Ф. Спеціальна епізоотологія. – К.:
Вища освіта, 2002. – С. 617 – 619

Інфекційний стоматит (везикулярний стоматит) — вірусне захворювання молодих кролів з гострим перебігом, що характеризується запаленням і утворенням виразок на слизовій оболонці ротової порожнини та язика і рясною слинотечею.

Збудник хвороби — вірус, який виявляють у слині, крові, сечі. При послідовних пасажах через організм кролів він поступово втрачає вірулентні

властивості. Вірус нестійкий у зовнішньому середовищі й швидко втрачає вірулентність за температури 60 °С та під впливом сонячних променів.

Епізоотологічні дані. До інфекційного стоматиту сприйнятливий молодняк переважно віком 1-2 міс, однак хворіють і кроленята підсисного періоду. Дорослі тварини хворіють рідко. Як правило, захворювання має вигляд ензоотії й тільки в окремих господарствах виявляється спорадично.

Джерело збудника інфекції — хворі кролі. Зараження відбувається при прямому контакті хворих кроленят зі здоровими. Сезонність при цьому захворюванні не виражена. Окремі господарства є стаціонарно неблагополучними щодо інфекційного стоматиту. Смертність при цьому захворюванні сягає 20 - 30 % і більше.

Клінічні ознаки хвороби. Інкубаційний період триває 2 — 4 доби. Захворювання починається з почервоніння слизової оболонки ротової порожнини. Потім з'являються білуваті нашарування, які поступово відриваються, на їхньому місці видно ерозії та ранки. З ротової порожнини хворих тварин виділяється значна кількість слини. Кроленята труть лапками мордочку. Тварини стають малорухливими, забиваються в куток, апетит зберігається, однак корм вони поїдають погано, настає схуднення. Температура тіла в межах фізіологічних коливань. За типового перебігу захворювання триває 8-12 днів і закінчується одужуванням; однак у разі тяжкого (з явищами проносу) перебігу смерть настає на 2 – 5-ту добу.

Інфекційний стоматит може мати легку форму, за якої в ротовій порожнині можна виявити незначну кількість ранок, що істотно не впливають на самопочуття тварини.

Патологоанатомічні зміни. При зовнішньому огляді трупа відзначається виснаження, хутро тьмяне, скуйовджене. Волосяний покрив у ділянці мордочки, підщелепового простору, лапок мокрий, склеєний. Видима слизова оболонка ротової порожнини анемічна, набрякла, сірувато-жовтого кольору, на ній добре видно смугасті й круглі ерозії та ранки. В інших органах характерних патологічних змін немає.

Діагноз установлюють на підставі характерних клінічних ознак, епізоотологічних даних і патологоанатомічних змін.

Лікування. Специфічної терапії хворих кролів не розроблено. Неспецифічні засоби доцільно застосовувати на початку захворювання. Лікування кролів, хворих на інфекційний стоматит, полягає в промиванні порожнини рота й зрошенні підгруддя (куди збудник потрапляє зі слиною) 0,15%-м розчином йоду, а також давання всередину розчиненого норсульфазолу. Одночасно у раціон кролятам вводять м'які корми, а також молоко – по 20 – 30 мл на голову. Як правило, неспецифічна терапія хворих кролів дає відчутний ефект.

Імунітет не вивчено.

Профілактика та заходи боротьби. Профілактика інфекційного стоматиту кролів ґрунтується на чіткому виконанні загальних ветеринарно-санітарних вимог. З появою захворювання хворих і підозрюваних щодо захворювання кролів ізолюють і лікують. Решту тварин щодня ретельно оглядають з метою раннього виявлення хворих, звертаючи при цьому увагу на стан слизової оболонки ротової порожнини. Клітки та інвентар дезінфікують.

Обмеження знімають через два тижні після останнього випадку захворювання або загибелі кролів і проведення заключних заходів.

Питання для самоконтролю:

1. Дайте визначення хвороби.
2. Які види тварин найчастіше хворіють на інфекційний стоматит?
3. Що є джерелом збудника інфекції при інфекційному стоматиті?

4. Якими показниками визначаються економічні збитки при інфекційному стоматиті кролів?
5. Назвіть основні шляхи зараження при даній хворобі.
6. Що сприяє виникненню хвороби у господарствах?
7. В якому випадку перебіг хвороби стає злякисним?
8. Який є перебіг хвороби?
9. Чи залежать від форм перебігу хвороби патологоанатомічні зміни?
10. Які методи використовують для діагностики даної хвороби?
11. Чи проводять лікування хворих тварин?
12. Чи проводять імунізацію всього сприйнятливого поголів'я?
13. Перелічіть хвороби, які треба диференціювати від інфекційного стоматиту?
14. Яка профілактика та заходи боротьби з інфекційним стоматитом?